

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/382/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6216202657
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6216202657.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Danice Kočičkovej, v spore žalobcu OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, proti žalovanej V. P., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom V. XX XXX/XX, XXXC., o zaplatenie 350,04 Eur istiny s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 2C/108/2016-180 z 27. septembra 2018, takt

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš vo výrokoch, ktorými žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50,72 Eur s úrokmi vo výške 289,13 Eur, s úrokmi z omeškania vo výške 4,16 Eur, 28 % p. a. zo sumy 50,72 Eur od 04. 04. 2018 do zaplatenia, 1 % p. a. zo sumy 50,72 Eur od 04. 04. 2018 do zaplatenia (I. výrok) a plnenie uvedené vo výroku I. žalovanej povolil splácať v mesačných splátkach po 20,- Eur, splatných k rukám žalobcu vždy do 25. dňa v mesiaci, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (II. výrok) m e n í tak, že žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanej n e p r i z n á v a voči žalobcovi náhradu trov konania.

III. Žalovanej n e p r i z n á v a voči žalobcovi náhradu trov tohto odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 27. 09. 2018 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50,72 Eur, úroky vo výške 289,13 Eur, úroky z omeškania vo výške 4,16 Eur, 28 % p. a. zo sumy 50,72 Eur od 04. 04. 2018 do zaplatenia, 1 % p. a. zo sumy 50,72 Eur od 04. 04. 2018 do zaplatenia (I. výrok) s tým, že plnenie uvedené vo výroku I. žalovanej povolil splácať v mesačných splátkach po 20,- Eur, splatných k rukám žalobcu vždy do 25. dňa v mesiaci, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (II. výrok) a vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok - správne mal byť označený výrok III.; poznámka odvolacieho súdu). O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanej sa voči žalobcovi náhrada trov konania nepriznáva (IV. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 350,04 Eur, úrokov vo výške 429,11 Eur za obdobie od 05. 05. 2016, úrokov z omeškania vo výške 4,16 Eur za obdobie od 05. 05. 2016, úroky vo výške 28 % p. a. zo sumy 350,04 Eur od 06. 05. 2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 1 % p. a. zo sumy 350,04 Eur od 06. 05. 2016 do zaplatenia s odkazom na Zmluvu o rýchlom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. 0185 4019 10 RSU zo dňa 08. 10. 2010 (ďalej aj „Zmluva o úvere“).

Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 15. 12. 2016 č.k. 2C/108/2016-84 konanie v časti o zaplatenie 139,98 Eur zastavil a vo zvyšku žalobu zamietol, žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Voči

tomuto rozsudku žalobca podal odvolanie. Krajský súd Banská Bystrica uznesením zo dňa 31. 10. 2017 č.k. 12Co/166/2017-116 rozsudok okresného súdu vo výroku, v ktorom vo zvyšku žalobu zamietol a v závislom výroku o trovách zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že jediným dôvodom zamietnutia žaloby v prevyšujúcej časti bola aplikácia ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) Zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch z dôvodu, že zmluva o rýchlom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo neobsahovala náležitosť stanovenú v § 9 ods. 2 písm. k) uvedeného zákona (v poradí v ktorom sa budú priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia). Ďalej uviedol, že prvoinštančný súd neaplikoval v danom prípade judikatúru súdneho dvora Európskej únie a neaplikovaním princípov úijného práva dospel k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci. Poukázal na rozhodnutie C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bírová.

Súd prvej inštancie mal preukázané, že medzi stranami sporu bola dňa 08. 10. 2010 uzavretá Zmluva o úvere. Jednalo sa o bezúčelový úver v sume 1.000,- Eur, výška mesačnej splátky bola dohodnutá na 38,73 Eur, deň splatnosti splátok 8. deň v mesiaci, konečná splatnosť úveru 08. 02. 2014. Zo Zmluvy o úvere vyplynulo, že úver bol poskytovaný za pohyblivú úrokovú sadzbu stanovenú ako súčasť základnej sadzby pre spotrebiteľské úvery a prirážky 20,50 % p.a. s tým, že výsledná úroková sadzba spotrebiteľského úveru ku dňu podpísania zmluvy predstavovala 28 % p.a., ročná percentuálna miera nákladov 37,05 % a celková čiastka ktorú musí dlžník zaplatiť vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy predstavovala 1.637,20 Eur. Žalovaná svojim podpisom potvrdila, že sa pred jej podpisom oboznámila so Všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a súhlasila s nimi. Výzvou zo dňa 25. 10. 2012 (č. I. 21 spisu), ktorá bola žalovanej doručená dňa 09. 11. 2012 (č.l. 22 spisu) žalobca žalovanej oznámil, že je v omeškaní so splácaním úveru viac ako tri splátky s tým, že ju vyzval, aby uhradila dlžnú čiastku ktorá je k 25. 10. 2012 vo výške 216,35 Eur, najneskôr do 09. 11. 2012. Ak si žalovaná nevyrovná záväzky v stanovenom termíne, vyhlási úver za predčasne splatný. Podaním zo dňa 05. 04. 2018 doručeným súdu prvej inštancie 11. 04. 2018 (č.l. 140-142 spisu) žalobca súdu prvej inštancie oznámil, že z účtu žalovanej č. 10449768/5200 boli realizované úhrady 123,28 Eur a 119,59 Eur a ak by tieto úhrady boli použité len na splatenie istiny, tak aktuálna výška pohľadávky by bola zostatok istiny 50,72 Eur, neuhradené bežné úroky 431,31 Eur, úroky z omeškania 8,87 Eur, nárok na uhradenie bežných úrokov vo výške 28 % p.a. z istiny 50,72 Eur od 04. 04. 2018 do zaplatenia a nárok na úhradu úrokov z omeškania 1% p.a. z nesplatennej istiny 50,72 Eur od 04. 04. 2018 do zaplatenia.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 52, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu uzavretiu zmluvy (ďalej aj „Zákon o spotrebiteľských úveroch,“ resp. „ZoSÚ“),

Súd prvej inštancie uviedol: „V predmetnom spore ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorú súd posudzoval podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ktorý sa na túto vec použije prednostne. Je nesporné, že žalobca vystupoval ako dodávateľ a konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná zmluvu uzatvorila ako fyzická osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej, alebo podnikateľskej činnosti. Pokiaľ žalovaná vzniesla námietku premlčania, súd dospel k záveru, že nárok žalobcu nie je premlčaný. Žalobca si uplatnil nezaplatené splátky od 08. 06. 2013, najstaršia neuhradená splátka je z 08. 06. 2013, pričom žaloba na súd bola podaná 16. 05. 2016 (podanie žalobcu č.l. 39 spisu a k nemu pripojené listinné doklady na č.l. 41-42 spisu). Súd ďalej skúmal tú skutočnosť, či zmluva obsahuje všetky zákonné náležitosti v zmysle citovaného ustanovenia § 9 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z.z. Súd dospel k záveru, že zmluva obsahuje všetky potrebné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z.z.. Pokiaľ súd uviedol v pôvodnom rozsudku, že zmluva neobsahuje náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k), krajský súd v tomto smere vyslovil právny názor a týmto je okresný súd viazaný. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie istiny 350,04 Eur, úrokov (po späťvzatí sumy 139,98 Eur) 289,13 Eur a úrokov z omeškania 4,19 Eur. Žalobca vo svojom podaní zo dňa 05. 04. 2018 potvrdil, že z účtu žalovanej boli realizované dve úhrady v celkovej výške 242,87 Eur. Súd mal za to, že tieto platby v zmysle ustanovenia § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka mali byť započítané najprv na úhradu istiny, preto ich započítal na istinu, pričom po započítaní týchto platieb zostatok istiny (podanie žalobcu č.l. 140 spisu) predstavuje 50,72 Eur s tým, že žalobca žiadal zaplatiť úroky (po späťvzatí) vo výške 289,13 Eur a úroky z omeškania 4,19 Eur, taktiež aj 28 % úrok p.a. z istiny 50,72 od 04. 04. 2018 do zaplatenia. Žalobca má nárok na zaplatenie úroku v zmysle čl. I. bod 2 predmetnej zmluvy a taktiež aj na zaplatenie úrokov z omeškania vzhľadom na ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995Z.z., keďže žalovaná je v omeškaní s plnením žalovanej sumy. Sumu

50,76 Eur, ako aj ostatné plnenia súd vzhľadom na osobné, majetkové a zárobkové pomery žalovanej, jej v zmysle ust. § 232 ods. 3, 4 Civilného sporového poriadku povolil splácať v mesačných splátkach s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.“

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 256 ods. 1, § 255 CSP. V časti týkajúcej sa zaplata sumy 139,98 žalobca procesne zaviniel zastavenie konania, taktiež aj v časti týkajúcej sa zaplata sumy 242,87 Eur, v zostávajúcej časti bol úspešný, teda s prihliadnutím na zastavenie konania v tej časti mal úspech vo výške 43,7 % a žalovaná vo výške 56,3 %, teda žalovaná by mala nárok na náhradu trov vo výške 12,2%. Žalovaná si však trovy neuplatnila, ani jej žiadne trovy zo spisu nevyplývali, preto potom súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanej sa náhrada trov konania nepriznáva.

2. Žalovaná podala včas odvolanie proti výroku rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50,72 Eur s príslušenstvom (I. výrok).

Odvolanie odôvodnila odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

Uviedla, že nesprávne právne posúdenie spočíva v tom, že súd prvej inštancie nevyhodnotil Zmluvu o úvere ako bezúročnú a bez poplatkov a zároveň priznal žalobcovi zmluvný úrok aj po zosplatnení úveru. Zmluva o úvere obsahuje úrokovú sadzbu vo výške 28 %, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny (stav nové obchody) pre spotrebiteľské a ostatné úvery zo splatnosťou od 1 do 5 rokov v mesiaci 10/2010 bola vo výške 12,81 %. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Keďže ročná úroková sadzba vo výške 28 % je v rozpore s dobrými mravmi, má sa za to, že zmluva neobsahuje údaj o úrokovej sadzbe, čo v konečnom dôsledku znamená, že Zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov.

Pri omeškaní dlžníka so splácaním pohľadávky veriteľa má veriteľ nárok iba na plnenia, ktoré mu § 517 ods. 2 OZ priznáva, t.j. má nárok požadovať vrátenie úveru alebo jeho časti, ktorú ešte dlžník nesplatil a zároveň môže požadovať od dlžníka úroky z omeškania. Už Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 4 Obo 143/1998 definoval, že úroky z poskytnutých finančných prostriedkov (zmluvné úroky) patria veriteľovi iba do splatnosti dlhu, prípadne splatnosti jeho jednotlivých splátok. Tieto úroky z poskytnutého úveru predstavujú odmenu pre veriteľa za to, že umožnil dlžníkovi užívať istinu, teda užívať požičané finančné prostriedky (NS ČR 33 Odo 657/2005).

Ak nastane omeškanie a splatnosť istiny alebo jej časti v obchodnoprávných vzťahoch, rovnako vzniká nárok veriteľa požadovať úrok z omeškania od svojho obchodného partnera. Odlišnosť od úpravy pre spotrebiteľov je v tom, že dohoda na výške úroku z omeškania nie je limitovaná priamo všeobecne záväzným právnym predpisom. Zároveň by sa malo pozastaviť uhrádzanie zmluvného úroku a to z tých istých vecných dôvodov, ako je tomu aj pri úprave spotrebiteľského práva. Keďže tak ustanovenie § 517 ods. 2 OZ ako aj ustanovenie § 369 a, § 369 d Obchodného zákonníka predstavujú kogentné ustanovenia, neprichádza tu žiadny iný výklad ako ten, že veriteľ má nárok po zosplatnení úveru len na zákonný úrok z omeškania.

Zároveň poukázala na rozhodnutia všeobecných súdov (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/26/2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/112/2017 zo dňa 25. 01. 2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30. 06. 2015, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/311/2017 zo dňa 31. 10. 2017).

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej nevyjadril.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 379 a § 380, bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario, pretože vo veci nebolo potrebné nariaďovať pojednávanie z dôvodu, že nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem, pričom rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50,72 Eur s príslušenstvom (I. výrok) vrátane výroku, ktorým súd prvej inštancie povolil žalovanej splácať žalovanú istinu v splátkach (II. výrok), keďže od rozhodnutia o napadnutom výroku I. závisí výrok II., ktorý nebol odvolaním dotknutý (§ 379 písm. a/ CSP), zmenil podľa ustanovenia § 388 CSP.

5. Odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle ustanovenia § 380 ods. 1 CSP je viazaný odvolacími dôvodmi, ktoré sa v posudzovanej veci týkali nesprávneho právneho posúdenia súdu prvej inštancie týkajúceho sa zmluvného úroku vo výške 28% s odkazom na Zmluvu o úvere.

6. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej skutkový stav (zistený aj na základe podkladov predložených stranou) podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

7. V súvislosti s odvolacou námietkou žalovanej ohľadne žalobcom uplatneného úroku vo výške 28% odvolací súd musel ex officio skúmať, či Zmluva o úvere (ne)obsahovala zákonom požadované náležitosti a eventuálny dôsledok absencie obligatórnych náležitostí. Vzhľadom na uvedené odvolací súd postupoval podľa § 382 CSP a vyzval žalobcu a žalovanú Výzvou zo dňa 21. 09. 2019 k možnému použitiu § 3 ods. 1, § 39, 41 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 ZoSÚ, aby sa k možnému použitiu týchto ustanovení vyjadrili. Z vyjadrenia žalobcu zo dňa 25. 10. 2019 vyplýva, že Zmluva o úvere má všetky obligatórne atribúty. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 28. 10. 2019 uviedla, že Zmluva o úvere obsahuje zmluvný úrok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, čo má za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca so žalovanou uzatvorili Zmluvu o rýchlom spotrebiteľskom úvere pre obyvateľstvo č. 0185 4019 10 RSU dňa 08. 10. 2010. Jednalo sa o bezúčelový úver v sume 1 000,- Eur, výška mesačnej splátky bola dohodnutá na 38,73 Eur, deň splatnosti splátok ako 8. deň v mesiaci a konečná splatnosť úveru bola určená na deň 08. 02. 2014. Úver bol poskytovaný za pohyblivú úrokovú sadzbu stanovenú ako súčasť základnej sadzby pre spotrebiteľské úvery a prirážky 20,50 % p.a. s tým, že výsledná úroková sadzba spotrebiteľského úveru ku dňu podpísania zmluvy predstavovala 28 % p.a., ročná percentuálna miera nákladov 37,05 % a celková čiastka, ktorú musela žalovaná zaplatiť, vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy predstavovala 1637,20 Eur. Výzvou zo dňa 25. 10. 2012, ktorá bola žalovanej doručená dňa 09. 11. 2012, žalobca žalovanej oznámil, že je v omeškaní so splácaním úveru viac ako tri splátky s tým, že ju vyzval, aby uhradila dlžnú čiastku ktorá je k 25. 10. 2012 vo výške 216,35 Eur najneskôr do 09. 11. 2012 s tým, že ak si nevyrovná záväzky v stanovenom termíne, tak vyhlási úver za predčasne splatný. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný.

9. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

10. Podľa ustanovenia § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

11. Podľa ustanovenia § 41 OZ ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

12. Podľa ustanovenia § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu 08. 10. 2010 zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

13. Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

14. Podstata argumentácie žalovanej spočíva v jej tvrdeniach, že výška úrokovej sadzby 28 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ.

15. Odvolací súd konštatuje, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (contra bonos mores). Dobrými mravmi sa rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú presadzované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Výkon práv musí byť v súlade so základnými a všeobecne rešpektovanými zásadami mravného poriadku demokratickej spoločnosti (so zásadou slušnosti, poctivosti, čestnosti, vzájomnou úctou, toleranciou, dôverou atď.).

16. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu obmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 OZ alebo ustanovenia § 39 OZ je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané a až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % proti prímeru bánk.

17. Na rozdiel od toho v rozpore s dobrými mravmi je právny úkon, ktorý nezodpovedá mravným zásadám, prípadne kultúrnym a spoločenským normám, ktoré sú všeobecne prijímané v určitej spoločnosti a vytvárajú tak všeobecnú mienku o tom, čo je touto spoločnosťou akceptovateľné a považované za poctivé konanie. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, keď odporuje takým pravidlám správania sa, ktoré nemajú povahu právnych noriem. (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 9. 2010, sp. zn. 4 Cdo 62/2009)

18. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovanej, že v posudzovanej veci úroková sadzba vo výške 28% ročne je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje priemernú úrokovú sadzbu v dobe dojednaní obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek, ktorá v kalendárnom mesiaci október 2010 bola v priemere vo výške 9,67%, (v IV. štvrtroku 2010 v priemere 10,23%), a teda ju prevyšovala o cca 185,55%.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je v rozpore s dobrými mravmi. Preto ak súd prvej inštancie považoval úroky predstavujúce viac ako 185,55 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (ako to vyplýva z internetovej stránky NBS:<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/udajove-kategorie-sdds/urokovesadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-obchodnych-bank>) v súlade s § 9 ods. 2 ZoSÚ, nepostupoval v zmysle § 3 ods. 1 OZ.

20. Podľa ustanovenia § 39 OZ je neplatnosť právneho úkonu založená jeho nedovolenosťou, ktorá môže spočívať buď v tom, že právny úkon je v rozpore so zákonom (nielen s Občianskym zákonníkom) alebo s dobrými mravmi. O právny úkon odporujúci zákonu (contra legem) ide vo všeobecnosti vtedy, keď úkon zákon výslovne zakazuje, teda keď právny úkon je v rozpore so zákonným zákazom. O prípad právneho úkonu zákon obchádzajúceho ide vtedy, ak právny úkon smeruje k dôsledkom, ktoré síce výslovne zakázané nie sú, ale ich neprípustnosť je možné vyvodiť zo zmyslu a účelu zákonnej úpravy.

21. Podľa názoru odvolacieho súdu Zmluva o úvere v časti dohodnutej úrokovej miery teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je v tejto časti neplatná, keďže odporuje zákonu (§ 39 v spojení s § 41 ods. 1 OZ). Vzhľadom na uvedené je potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ Zákona o spotrebiteľských úveroch.

22. Keďže žalovaná zaplatila na základe Zmluvy o úvere žalobcovi pred začatím konania v období od 11. 11. 2010 do 19. 04. 2016 súhrnne sumu 1251,21 Eur (č.l. 41 spisu) a po začatí konania sumu 119,59 Eur dňa 09. 08. 2017 a sumu 123,28 Eur dňa 15. 01. 2018 (č.l. 140 spisu) a úver jej bol poskytnutý vo výške 1000,- Eur, preto odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutom výroku (I. výrok) vrátane výroku, ktorým súd prvej inštancie povolil žalovanej splácať žalovanú istinu v splátkach (II. výrok) zmenil a žalobu zamietol podľa ustanovenia § 388 CSP, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

23. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia 395 ods. 2 CSP, podľa ktorého: „Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.“

24. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa ustanovenia § 256 ods. 1 ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

26. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca zavinil zastavenie konania v časti týkajúcej sa sumy 139,98 Eur v zmysle § 256 ods. 1 CSP a v zostávajúcej časti mala žalovaná vo veci plný úspech (§ 255 ods. 1 CSP). Žalovaná si žiadnu náhradu trov konania neuplatnila a ani jej žiadne trovy konania nevznikli (v súvislosti s prvoinštančným konaním vrátane odvolacieho konania), preto odvolací súd rozhodol, že jej ich náhradu nepriznáva.

27. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku prvoinštančného súdu (III. výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

28. Pri rozhodovaní o trovách tohto odvolacieho konania aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ust. § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bola v odvolacom konaní plne úspešná žalovaná, zásadne by teda mala nárok aj na náhradu trov tohto odvolacieho konania. Pretože žalovaná si žiadnu náhradu trov tohto odvolacieho konania neuplatnila a zo spisu odvolací súd nezistil,

že by žalovanej v odvolacom konaní nejaké účelne vynaložené trovy vznikli, odvolací súd jej náhradu trov tohto odvolacieho konania nepriznal.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).